

Огляд активності суб'єктів первинного фінансового моніторингу у I кварталі 2010 року

Держфінмоніторинг провів аналіз ефективності заходів, що вживалися у I кварталі 2010 року суб'єктами первинного фінансового моніторингу для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму.

Аналіз ефективності заходів проводився за видами суб'єктів первинного фінансового моніторингу та у розрізі регіонів за I квартал 2010 року. За базові дані прийнято значення показників I кварталу 2009 року.

Інтегрована оцінка ефективності здійснювалась як з врахуванням загальних тенденцій, так і по встановленим показникам для кожної категорії суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за наступними напрямками:

- повнота залучення суб'єктів первинного фінансового моніторингу до виконання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу;
- обсяг та якість отриманої Держфінмоніторингом інформації щодо повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- обсяги порушень суб'єктами первинного фінансового моніторингу законодавства у сфері фінансового моніторингу.

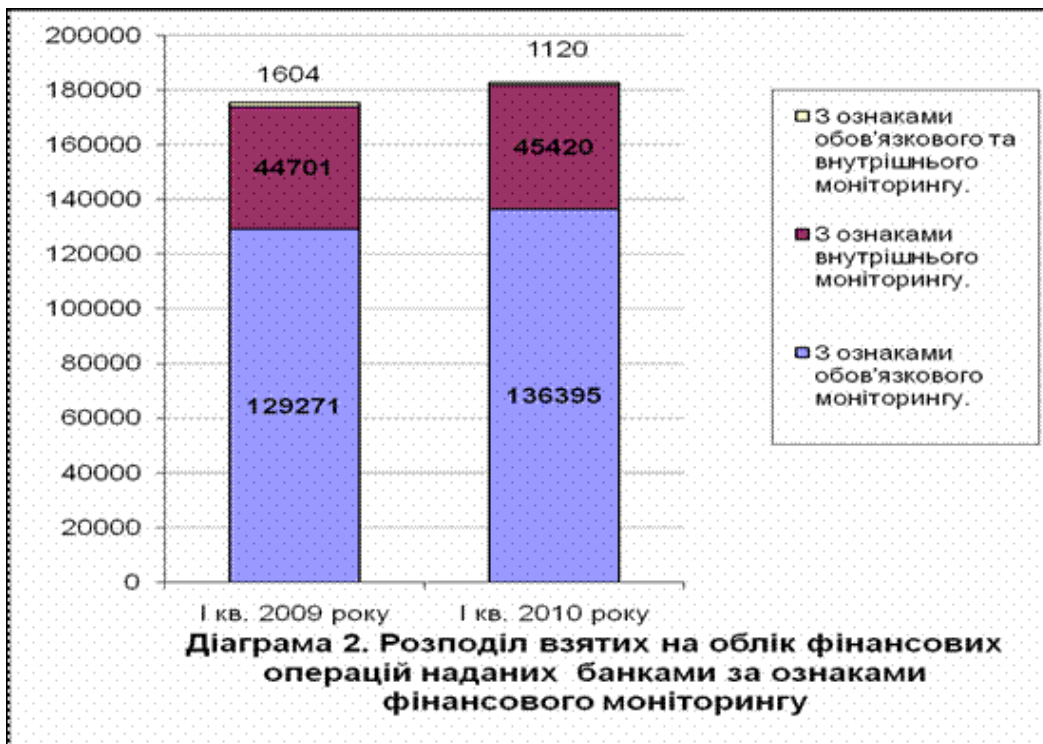
На основі результативних показників діяльності з запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму кожного з видів суб'єктів первинного фінансового моніторингу з'ясовано наступне.

I. Банківський сектор

Загальна кількість суб'єктів первинного фінансового моніторингу – юридичних осіб, внесених до реєстру СПФМ - банківських установ станом на 01.04.2010, складає 175 установ.

У I кварталі 2010 року питома вага фінансових операцій у повідомленнях банків складала 97,04% в загальній кількості наданих до ДКФМУ фінансових операцій у повідомленнях суб'єктів первинного фінансового моніторингу, що на 0,54% більше у порівнянні з попереднім періодом. Частка фінансових операцій, інформація про які надана банківськими установами у I кварталі 2010 року, наведена на діаграмі.

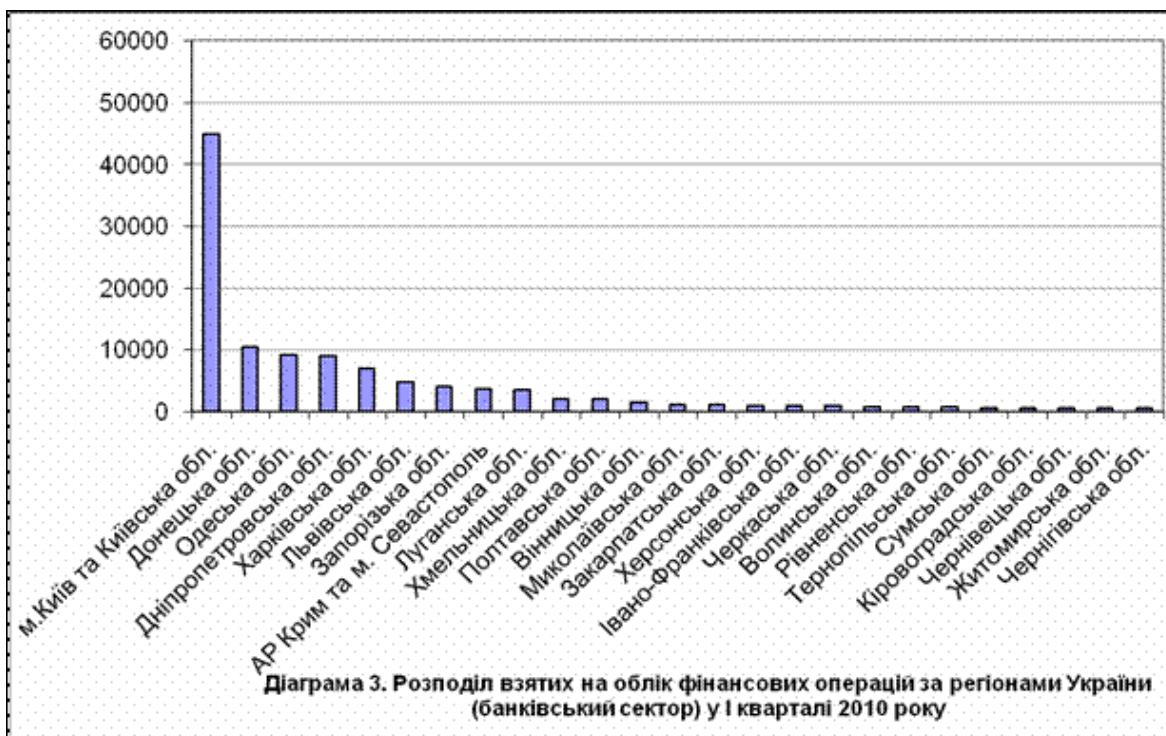

Загальний обсяг фінансових операцій у повідомленнях банківських установ, що були взяті на облік у I кварталі 2010 року (звітний період), у порівнянні з I кварталом 2009 року (базовий період) збільшився на 4,4%. Значна частка інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, надіслана банківськими установами з ознаками обов'язкового фінансового моніторингу (136395), що у 3 рази більше, ніж з ознаками внутрішнього фінансового моніторингу (45420).

Кількість наданих Держфінмоніторингу банками у звітному періоді фінансових операцій у повідомленнях збільшилась в порівнянні з I кварталом 2009 року майже на 6,4%. Але порівнюючи дані звітної періоду з IV кварталом 2009 року, спостерігається зменшення активності банківських установ майже на 22%.

Розподіл кількості фінансових операцій в повідомленнях у розрізі регіонів представлений на діаграмі.

У I кварталі 2010 року 39,76% фінансових операцій у повідомленнях були надані установами банківського сектору м. Києва та Київської області. Значну частку інформації про фінансові операції надавали також банки Донецької, Одеської, Дніпропетровської та Харківської областей, ними спільно надано 31,59% від загальної кількості повідомлень.

Регіональний розподіл поданих банківськими установами до Держфінмоніторингу фінансових операцій, що взяті на облік, наведений в таблиці.

Регіон	Кількість взятих на облік фінансових операцій у I кварталі 2010р., шт.	%
м.Київ та Київська обл.	44855	39,76
Донецька обл.	10562	9,36
Одеська обл.	9140	8,10
Дніпропетровська обл.	8947	7,93
Харківська обл.	6999	6,20
Львівська обл.	4749	4,21
Запорізька обл.	4042	3,58
АР Крим та м. Севастополь	3688	3,27
Луганська обл.	3482	3,09
Хмельницька обл.	2106	1,87
Полтавська обл.	2033	1,80
Вінницька обл.	1439	1,28
Миколаївська обл.	1207	1,07
Закарпатська обл.	1137	1,01
Херсонська обл.	1049	0,93
Івано-Франківська обл.	993	0,88
Черкаська обл.	902	0,80
Волинська обл.	850	0,75
Рівненська обл.	757	0,67
Тернопільська обл.	751	0,67
Сумська обл.	688	0,61
Кіровоградська обл.	678	0,60
Чернівецька обл.	616	0,55
Житомирська обл.	582	0,52
Чернігівська обл.	569	0,50

Показник кількості наданих банківськими установами фінансових операцій у повідомленнях в I кварталі 2010 року в розрізі регіонів був сталим та майже не змінився, окрім м. Києва та Київської області, Донецької та Одеської областей. Кількість наданих банківськими установами м. Києва та Київської області фінансових операцій у повідомленнях в порівнянні з IV кварталом 2009 року зросла на 1,93 %, по Донецькій області - збільшилась на 0,52 %, по Одеській області - зменшилась на 0,74 %.

Протягом I кварталу 2010 року питома вага взятих на облік фінансових операцій у повідомленнях, які надавались банками без помилок, склала 97,68 %, що на 1,18% більше зазначеного показника I кварталу 2009 року.

Найбільша кількість інформації про фінансові операції з помилками надходила від банків Харківської та Дніпропетровської областей, діапазон яких коливався від 33,10% до 1,57% загальної кількості наданих повідомлень про фінансові операції.

В той же час, необхідно зазначити, що у звітному періоді банківськими установами Миколаївської, Волинської, Тернопільської, Чернівецької, Житомирської та Чернігівської областей інформація про фінансові операції надана без помилок.

У I кварталі 2010 року було виявлено 5 випадків несвоєчасного подання банками фінансових операцій у повідомленнях.

У I кварталі 2010 року, порівняно з I кварталом 2009 року, зменшилась майже на 41% кількість СПФМ – банківських установ, у яких виявлено порушення під час здійснення НБУ перевірок щодо дотримання вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу.

II. Небанківський сектор

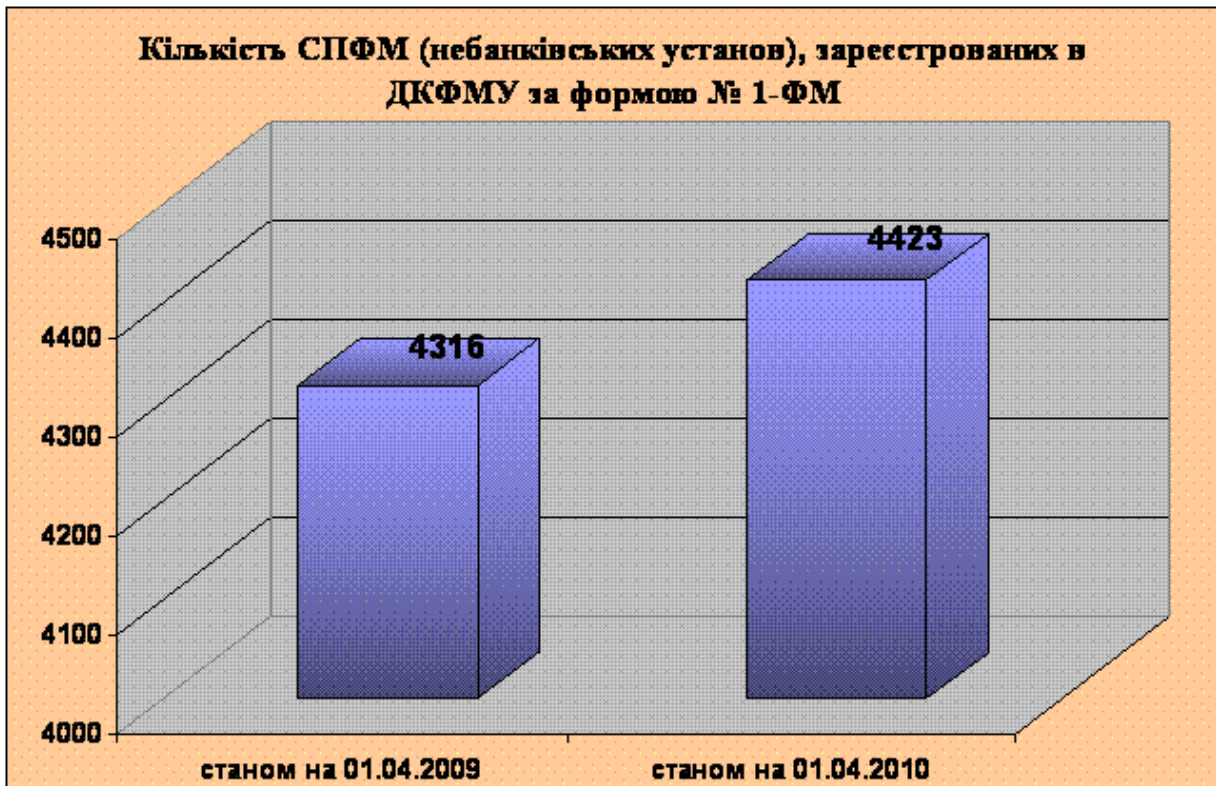
Загальний показник ефективності заходів, що вживалися небанківськими установами у I кварталі 2010 року має позитивну динаміку.

В той же час, в умовах загального спаду ділової активності під впливом триваючої фінансової кризи, зафіксоване зменшення окремих важливих показників діяльності цієї категорії СПФМ.

Тенденції по окремим показникам свідчать про наступне:

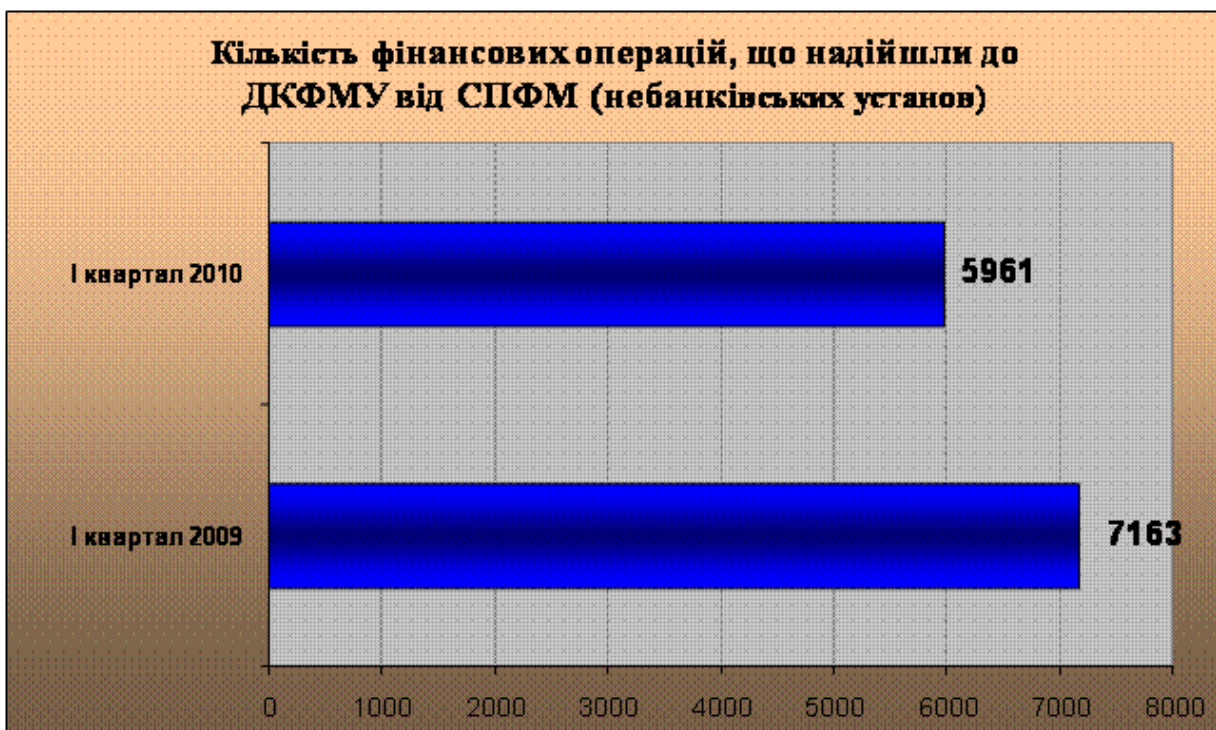
1. Станом на 01.04.2010 до Держфінмоніторингу Картку реєстрації направили 4423 суб'єктів первинного фінансового моніторингу, що більше на 2,5% ніж станом на 01.04.2009.

Всього, разом з відокремленими підрозділами, до Комітету направлено 11076 Карток реєстрації, що менше на 3,1 % ніж станом на 01.04.2009 (з урахуванням ліквідації СПФМ - гральних закладів).

2. У I кварталі 2010 року загальна кількість направлених від небанківського сектору СПФМ до Держфінмоніторингу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, зменшилась на 16,8 % порівняно з I кварталом 2009 року, з 7163 до 5961 фінансових операцій, за рахунок зменшення кількості фінансових операцій від:

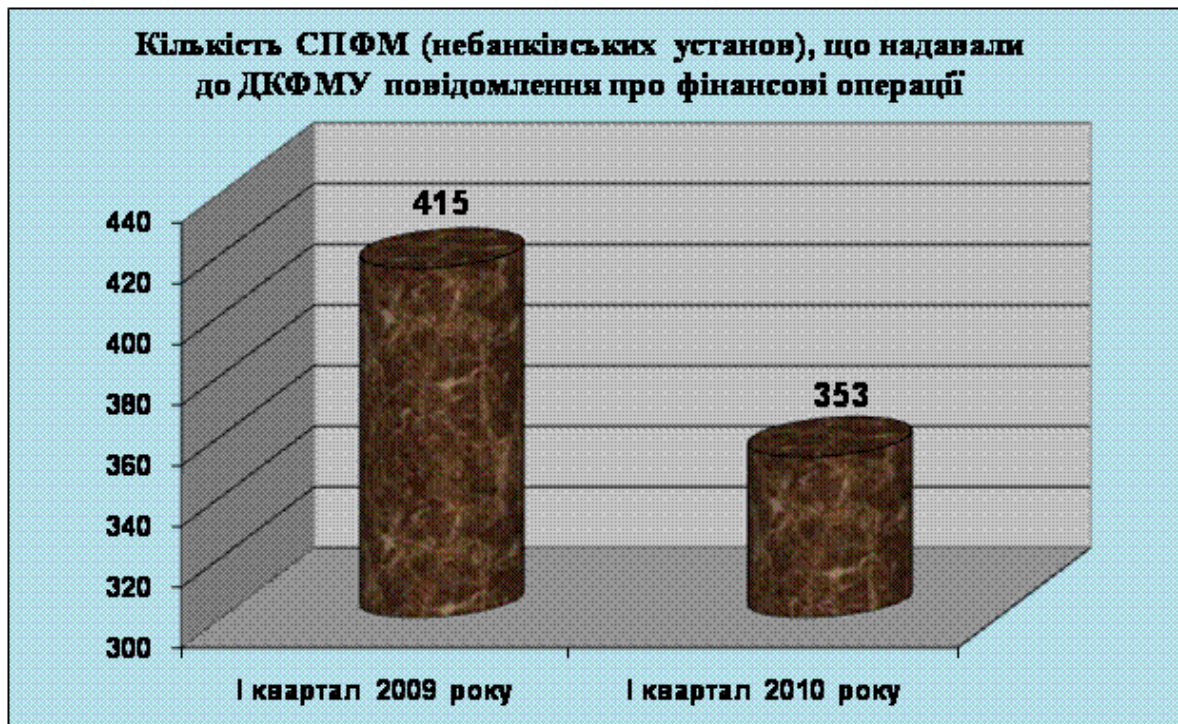
- професійних учасників ринку цінних паперів – на 36,1 %;
- страхових брокерів – на 22,7 %;
- підприємств, що здійснюють організацію лотерей – на 22,7 %;
- страхових установ - на 11,4 %.

3. У I кварталі 2010 року у небанківському секторі спостерігалися тенденції до зменшення на 15 % порівняно з I кварталом 2009 року кількості СПФМ, що подають до Держфінмоніторингу повідомлення про фінансові операції (з

415 СПФМ у I кварталі 2009 року до 353 СПФМ у I кварталі 2010 року) за рахунок зменшення кількості наступних категорій СПФМ:

- реєстраторів – на 55 %;
- торговців цінними паперами – на 11,4 %;
- страхових установ – на 10,1 %.

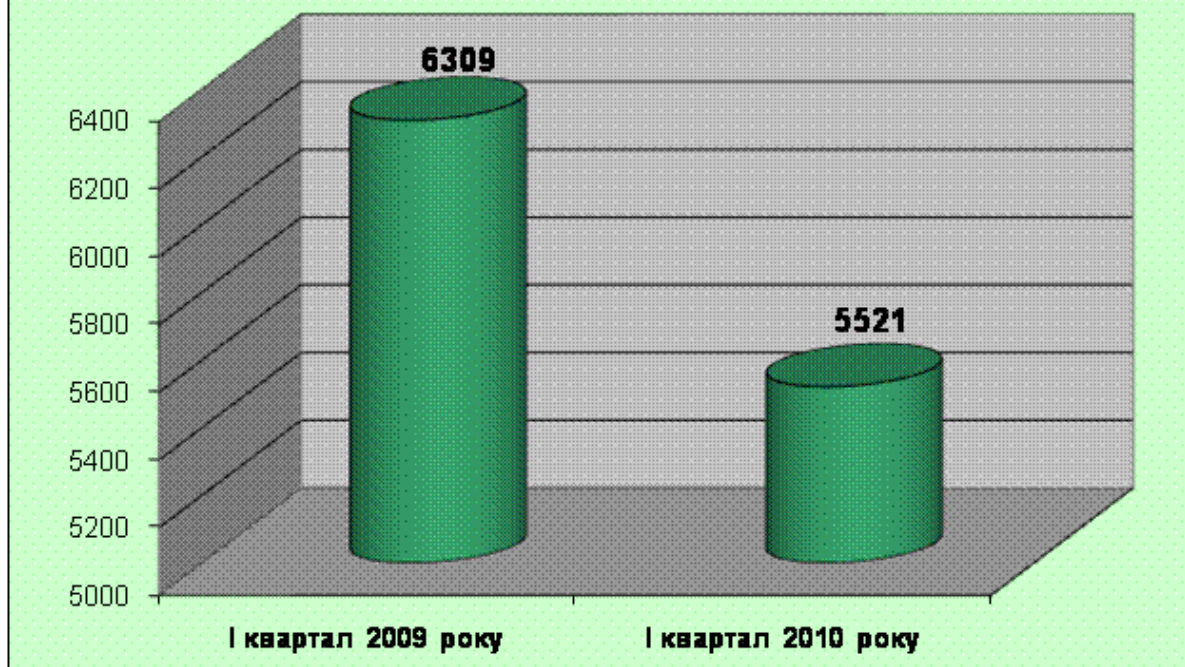

4. Кількість фінансових операцій у I кварталі 2010 року, що взяті на облік, зменшилась порівняно з I кварталом 2009 року на 12,5 %, з 6309 до 5521 фінансових операцій.

Питома вага фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, поданих у I кварталі 2010 року відповідно наступними видами СПФМ, становить:

- страхові установи – 77,3 %;
- професійні учасники ринку цінних паперів – 16 %;
- підприємства, що здійснюють організацію лотерей – 1,8 %;
- страхові брокери – 1,5 %;
- ломбарди – 0,8 %;
- кредитні спілки – 0,01 %;
- інші фінансові установи – 2,59 %.

Кількість взятих на облік фінансових операцій, отриманих від СПФМ (небанківських установ)

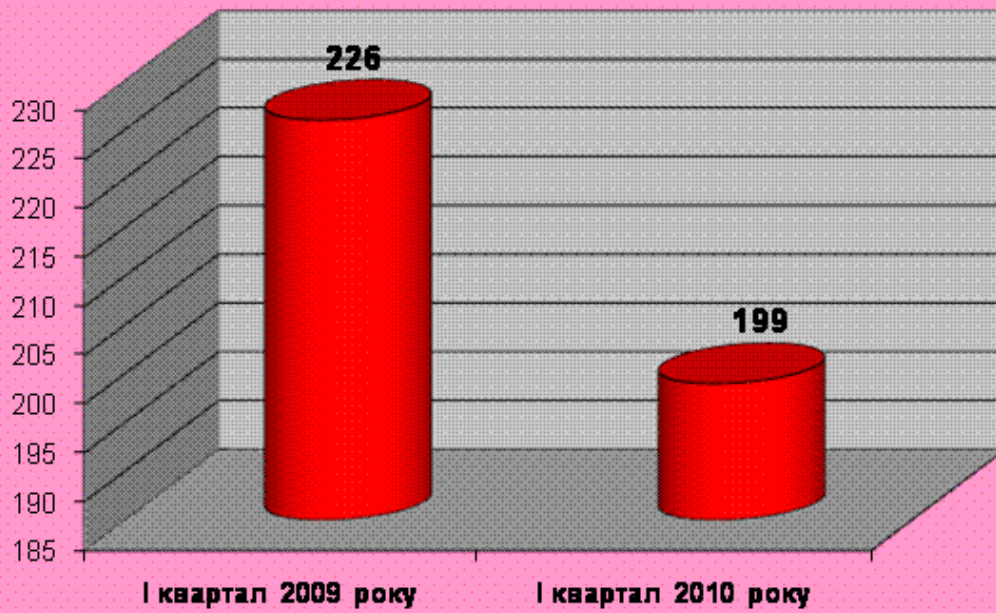

5. Кількість суб'єктів, що подають інформацію в електронному вигляді у I кварталі 2010 року зменшилась на 12 %, порівняно з I кварталом 2009 року (зі 226 СПФМ у I кварталі 2009 року до 199 СПФМ у I кварталі 2010 року).

У I кварталі 2010 році інформацію про фінансові операції в електронному вигляді подавали:

- 130 страхових установ (із 231, що подавали інформацію);
- 56 професійних учасників ринку цінних паперів (із 99, що подавали інформацію);
- 5 страхових брокерів (із 8, що подавали інформацію);
- 2 ломбарди (із 4, що подавали інформацію);
- 2 підприємства, що здійснюють організацію лотерей (із 2, що подавали інформацію);
- 4 інших СПФМ.

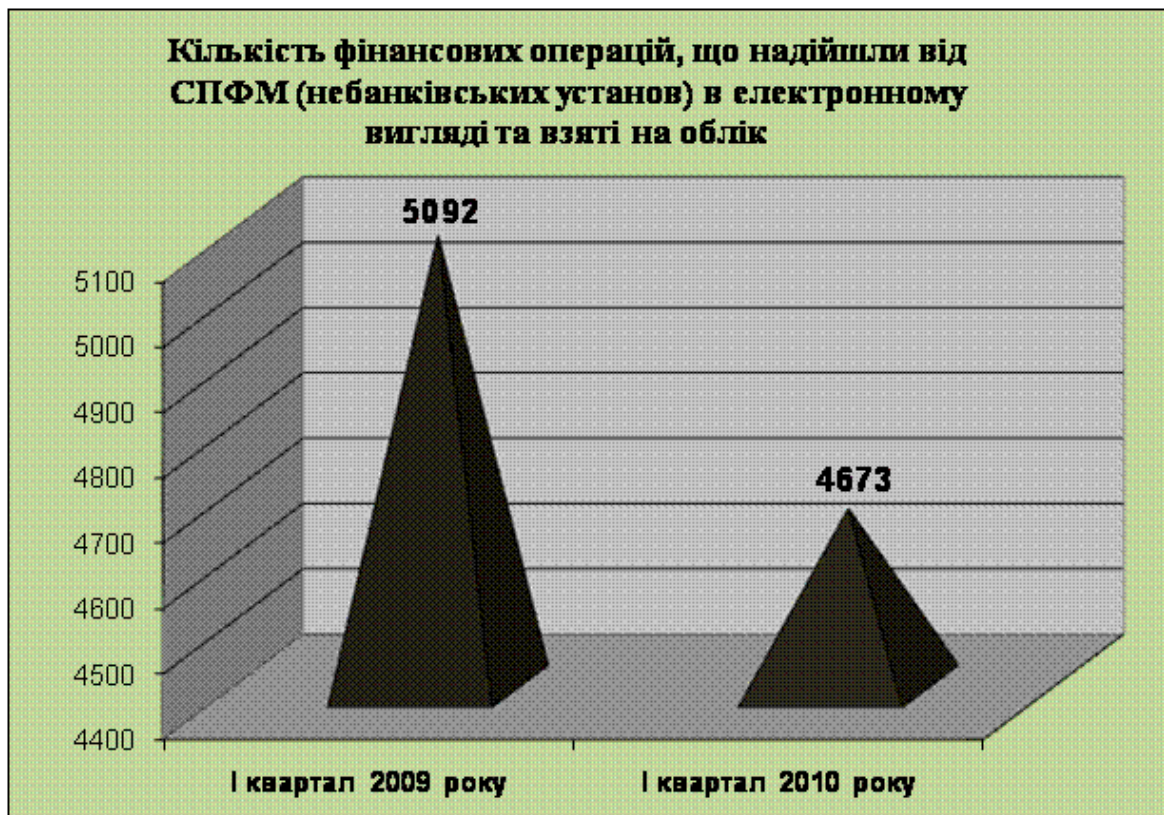
Кількість СПФМ (небанківських установ), що подають повідомлення про фінансові операції в електронному вигляді

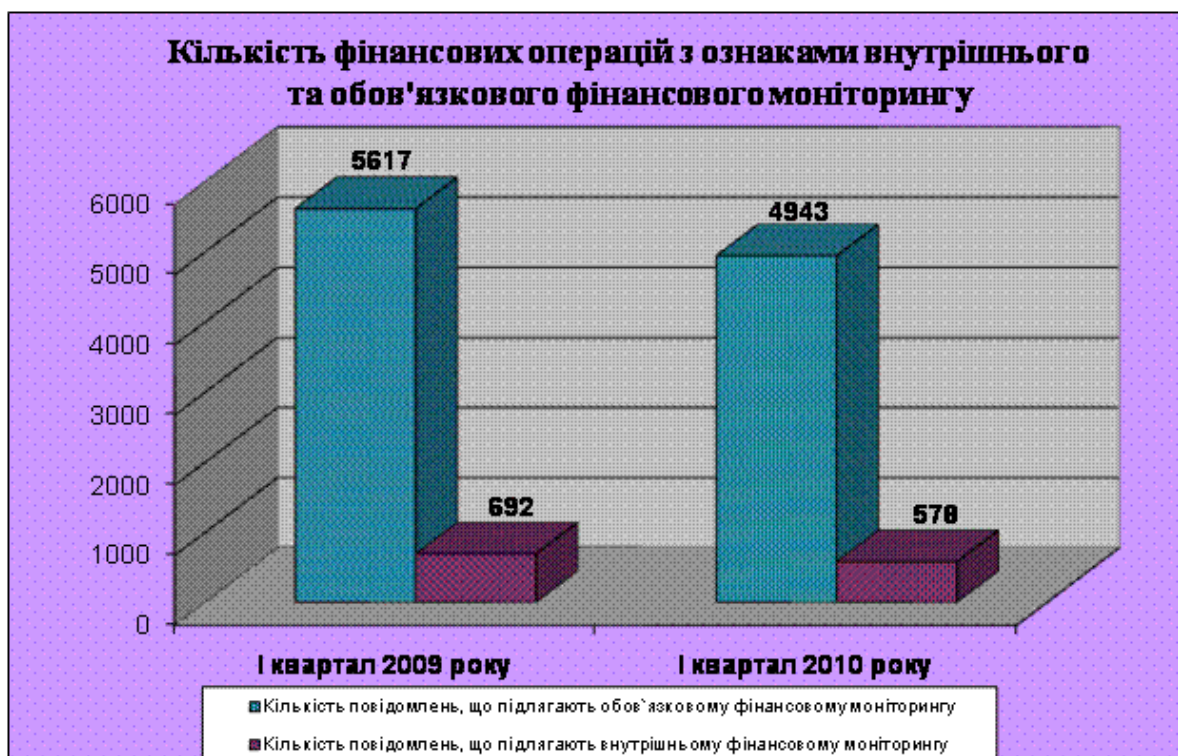
6. У I кварталі 2010 року кількість фінансових операцій, що взяті на облік та подані в електронному вигляді зменшилась порівняно з I кварталом 2009 року на 8,2 %, з 5092 до 4673 фінансових операцій.

Питома вага фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, поданих в електронному вигляді у I кварталі 2010 року відповідно наступними видами СПФМ становить:

- страхові установи - 76,6 %;
- професійні учасники ринку цінних паперів - 15,9 %;
- страхові брокери - 1,7 %;
- підприємства, що здійснюють організацію лотерей - 2,1 %;
- ломбарди - 0,2 %;
- інші фінансові установи - 3,5 %.

7. Питома вага фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу від загальної кількості поданих у I кварталі 2010 року складає 10,5 %, що менше на 0,5 % ніж у I кварталі 2009 року.

8. У I кварталі 2010 року питома вага фінансових операцій з помилками склала 7,4 % від загальної кількості поданих за цей період фінансових операцій та зменшилась на 4,5 % порівняно з аналогічним періодом минулого року.

9. Кількість несвоєчасно поданих до Держфінмоніторингу фінансових операцій у I кварталі 2010 року становила лише 1 фінансову операцію та зменшилась порівняно з аналогічним періодом минулого року в 14 разів.

В той же час, кількість несвоєчасно зареєстрованих фінансових операцій у I кварталі 2010 року становила 121 фінансову операцію.

Кількість СПФМ, що несвоєчасно зареєстрували фінансові операції в I кварталі 2010 року становила 51 СПФМ.

Регіональний вимір

За результатами підрахунку основних результативних показників діяльності СПФМ у I кварталі 2010 року в областях встановлено наступне.

Найбільший відсоток зареєстрованих в ІАС Держфінмоніторингу суб'єктів первинного фінансового моніторингу у порівнянні із загальною кількістю СПФМ, зареєстрованих у реєстрах державних органів та органів ліцензування, у наступних областях:

- Миколаївська – 100 %;
- Черкаська – 98,6%;
- Кіровоградська – 98,4 %;
- АР Крим – 98,3 %;
- м. Київ – 98 %;
- Луганська – 98 %;
- Київська – 97,9 %;
- Закарпатська – 97,5 %;
- Львівська – 97,5 %;
- Житомирська – 97,3 %;
- Чернівецька – 97,2%.

Водночас, найменший показник кількості зареєстрованих в ІАС Держфінмоніторингу суб'єктів первинного фінансового моніторингу у загальній кількості суб'єктів господарювання, зареєстрованих у реєстрах державних органів та органів ліцензування, мають Харківська (86,2 %), Дніпропетровська (96 %) та Херсонська (96,9 %) області.

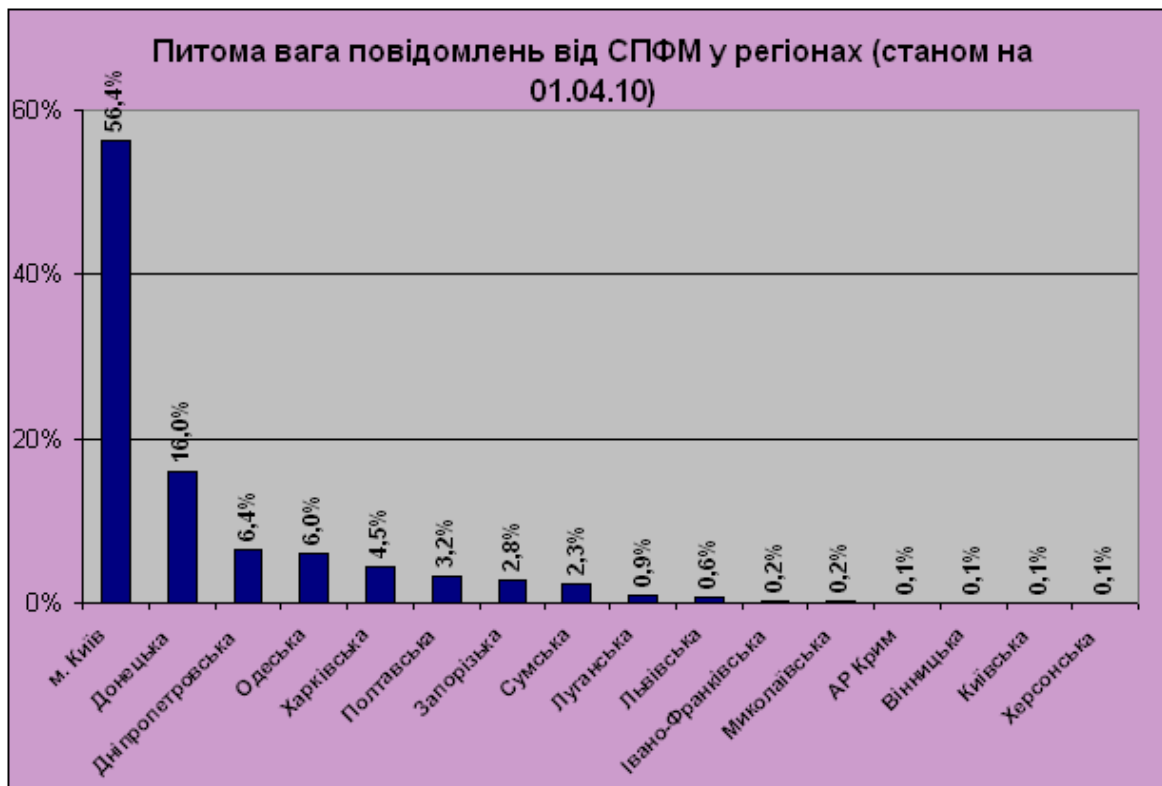
У I кварталі 2010 року позитивні тенденції у поданні суб'єктами первинного фінансового моніторингу повідомлень про фінансові операції спостерігалися у АР Крим, Дніпропетровській, Донецькій, Івано-Франківській, Сумській та Херсонській областях.

У звітному періоді найбільша кількість фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, надійшла від небанківських установ м. Києва – 56,4 % від їх загальної кількості.

Водночас, питома частка поданих фінансових операцій суб'єктами інших областей у їх загальній кількості становить:

- Донецька – 16 %;
- Дніпропетровська – 6,4 %;
- Одеська – 6 %;
- Харківська – 4,5 %;
- Полтавська – 3,2 %;
- Запорізька – 2,8 %;
- Сумська – 2,3 %.

Разом з тим, у I кварталі 2010 року не взято на облік жодного повідомлення про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, від суб'єктів первинного фінансового моніторингу небанківського сектору, які розташовані у Волинській, Житомирській, Закарпатській, Рівненській, Тернопільській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областях.

Найбільша кількість небанківських установ та їх відокремлених підрозділів, що у I кварталі 2010 року подавали до Держфінмоніторингу інформацію про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, зареєстрована в м. Києві – 212, що становить 60,1 %, від загальної кількості усіх СПФМ в регіонах, що подавали інформацію до Комітету.

Водночас, питома вага небанківських установ (разом з відокремленими підрозділами) інших областей, що у звітному періоді подали інформацію про фінансові операції, коливається в межах від 0,3 % до 7,9 % від загальної кількості СПФМ, що подавали повідомлення.

У I кварталі 2010 року найбільший відсоток СПФМ - небанківських установ, що подавали інформацію про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, був зафіксований у м. Києві (10,5 % від загальної кількості СПФМ та їх відокремлених підрозділів у м. Києві).

Водночас, питома вага кількості СПФМ та їх відокремлених підрозділів інших областей, що подавали інформацію про фінансові операції від їх загальної кількості становить: в Сумській області – 5,8 %; Донецькій – 3,7 %, Запорізькій – 3,6 %, Одеській – 2,7 %, Херсонській – 2,6 %; Дніпропетровській та Харківській – 2,4 %.